

Telegraful Român

Organ național-biserice

Nr. 6

Procuratura de stat

(Of.)

Str. Schewis

Loco

Abonamentul:

Un an 80 Lei. — Șase luni 40 Lei.

Trei luni 20 Lei.

Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegraful Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază.

Abonamentele și inserțiunile

trebuie să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Atitudinea politică a preoțimii

Ajunși, după sbuciumările de câțiva ani ai războiului uriaș, la binefacerile ce trebuie să fie împreunate cu stările de pace, ni se pune întrebarea: Ce fel de activitate are să desfășoare preoțimea noastră în luptele politice astăzi, în situația total schimbată a noului stat român? În ce chip are preotul să participe la lupta de refacere și consolidare a țării, din punct de vedere sufletesc, și financiar, și economic, și cultural?

Merite recunoscute a avut elementul preoțesc în trecutul atât de vijelios al bisericii și neamului; — dar, muncă aspră și grea îl așteaptă de bună seamă și de aici înainte.

Judecând după unele fapte ivite în timpul din urmă, se pare că preoțimea română de dincoace de munți nu este lămurită d'ajuns cu raport la atitudinea politică ce trebuie să urmeze în noua orientare de lucruri, în care din fericire ne găsim.

În conformitate cu programul acestui organ de publicitate, susținem că, în deosebi acum, în vremuri de transformare, chemarea duhovnicului este d'a nu se coborâ în vâlmășagul patimilor politice de partid.

Cea mai mare greșală ar fi să legăm interesele bisericii de interesele unui singur partid politic, și să ne oferim serviciile acelor șefi politici, cari pot să ne fă-

găduescă răsplătire mai considerabilă. Nu trebuie să spunem, că asemenea atitudine este de-adreptul în contradicție cu demnitatea omului, și în special cu a omului care poartă haina preoțească.

Biserica, dacă vrea să rămâie și mai departe mântuitoare de suflete, n'are să intre în jugul politice, slujind năzuințe străine de menirea ei.

Biserica, și oamenii săi, nu pot să fie pentru unul sau pentru altul, ci numai pentru toți. Biserica, întotdeauna ca școala, are să promoveze educația credincioșilor săi atât prin cuvânt, cât și prin faptă; ea are să privegheze ca, în vârtejul luptelor ce se deslănțuesc, să-și păstreze energiile pentru a desvolta munca sa, condusă de principiile moralei și ale creștinismului. Înălțarea ei asupra oamenilor va fi cu atât mai trainică și mai binefăcătoare, cu cât slujitorii săi vor sta mai pe sus de luptele pătimășe ale partidelor, mai feriți de slăbiciunile mulțimii, mai curați în sentimente, mai puțin angajați în apărarea unor ambițiuni, ce nu se potrivesc cu chemarea și caracterul de preot adevărat.

Voința de a lucra pentru binele și gloria patriei se poate înlătuși pe numeroși căi: nu-i nevoie, în acest scop, de înrolare într'o grupare politică oarecare. În cazuri de alegeri parlamentare, — cazuri din norocire nu prea dese, — vom da voturile noastre candidaților, fără deosebire de partid, aceluia cari au lucrat și promit a lucra pentru interesele generale ale bisericii dominante.

Priceperea politică, patriotismul și alte sentimente nobile, au atâtea și atâtea terenuri de manifestare pentru toți iubitorii de muncă, doritori de-a înlătura piedeci și d'a croi soarte mai bună pe seama acestei biserici și a păstoriiților săi.

Între astfel de mărgini, discuțiile lămuritoare în amănunte sânt, de sine înțeles, bine venite.

Serbare la Târgu-Murăș

Duminea, în 11 Decemvrie 1921, se ține o mare sărbătoare națională în orașul Târgu-Murăș.

Se vor inaugura, în ziua aceasta, 150 biblioteci pentru popor.

Tot atunci se vor sfinți și distribuți 45 clopote pentru biserici, — ear zece mii de copii au să fie împărțâșiți cu cărți școlare complete.

Va fi, la Târgu-Murăș, una din festivitățile cele mai înlătătoare din câte s'au ținut în Ardeal.

FOIȘOARA

Predică

la Duminea XIX după Rusalii

Precum vreți să vă faceți vouă oamenii, și voi să le faceți lor asemenea.

Luca 6, 31.

Iubiți fii, — Celce suferă nu poate avea astămpăr, căci nu-l lasă boala să se pună la odihnă. Ia pe rând medicinile ca să și afle cumva leacul, care l-ar scoate din dureri. Nu-i pasă că obosește, că-și cheltuește averile în căutarea sănătății. Căci nu plătesc nimic averile fără sănătate. Și ce să întâmplă? Se întâmplă cu bolnavul, că leacul sau este foarte aproape, dar nu-l cunoaște în grabă; se întâmplă că leacul adevărat îl ia în seamă bolnavul numai în momentul din urmă, când altă scăpare nu mai este. Vorba trușului din poveste: Toată viața am cheltuit o bând vin din greu, și nu știam că astămpărare aduce trupului frământat un strop de apă dela isvorul de munte!

Ne bucură aflarea leacului, fie cât de târziu, fie chiar după ce ne-am cheltuit întreg avutul.

Ce se petrece cu bolnavii, se repetă în stările sociale ale neamurilor. De lungă vreme se zbuciumă societatea noastră după pace. Războiul a trecut, și totuși ranele sale nu se vindecă. Nu ne mai mor feciorii pe câmpul de luptă, — dar cădem noi sub povara greutăților, care din ce în ce ne apasă. Dela un capăt la altul al lumii românești străbate vaerul: scumpetea traiului și lipsurile, căror nu le putem face față, ne duc în pământ! Unii, copii ai norocului, adevărat, se îmbogățesc și înoată în belșug, dar mulțimea, fii nenorocului, trebuie să treacă peste Calvarul ce-l aduce specula. Acapararea, ca nici când, s'a înălțat la rangul de dogmă. Fără acaparare, sau cum s'ar zice, fără lipitori, par'că nici nu mai putem fi astăzi. Acapararea o vrea zilerul, căci z'ice că fără ea nu poate trăi; acapararea o urmărește proprietarul de moșii, căci ea i-ar asigura traiul; după acaparare aleargă slujbașul, căindu-se mereu de lipsa de salar și de pâine.

Aruncând o privire asupra societății de azi ne încredințăm că nici când n'a fost mai potrivită asemănarea ei cu undele mării, de cum e chiar în zilele noastre. Unde, vârtejuri, loviri și sfărâmi de stânci prin toate părțile; apoi năi sfărâmate, naufragiați inecați sau dând cu mâinile și picioarele și scoțind vaiete asurzitoare din piepturi. Cataclizme, nu altă. Pierirea par'că ni-o vedem cu ochii.

Și vin relele aceste sociale asupra capului nostru din lipsa de producție în țară? Nu avem pământ, care să-l muncim? Nu dă Dumnezeu roadă? Nu putem munci pământul, căci ne lipsesc brațele muncitoare? Dimpotrivă! Cea mai bogată țară din toate țările pământului este a noastră. Avem, har Domnului, și brațe muncitoare, căci românul din moși-strămoși a fost frate cu pământul și știe muncii! Și totuși, — mulțumirea nu vine.

De ce nu vine? — Nu vine, pentru că o căutăm, ca bolnavul ce voia să-și potolească setea cu vin în loc de apă, și căutăm fericirea în lucruri ce sânt înafară de noi, nu o căutăm în noi în lăuntru nostru, unde ar trebui să locuiască.

Războiul, cu opera pătimei, a răscolii patimile tuturor; și astăzi patimile ne conduc, și de patimi nu ne lăsăm, lor le slujim. Eată izvorul nefericirilor!

Cum să ne vindecăm? Leacul la vindecările sociale nu e departe de noi, e cu noi, îl putem avea îndată. Și după atâtea zbuciume prin care trecem, cred că îl vom și avea, cred că ne vom împrieteni ușor cu puterea sa vindecătoare. Care este acest leac? Vi l-a spus Domnul Hristos în cuvântul din sfânta sa Evanghelie. Cuvântul sună: «Precum vreți să vă faceți vouă oamenii, și voi să le faceți lor asemenea!»

Drum greșit. Se știe cât de mult indis-punea pe toți bunii români, fără deosebire de confesiune, participarea episcopilor uniți la conferențele episcopicești ce le țineau, sub regimul maghiar, în comun cu romano-catolicii la Buda-pesta. Ce împărtășire puteau să aibă păstorii unei biserici care se pretindea națională, cu reprezentanții șovinismului maghiar? O dată cu întronarea României mari credeam înlăturată pentru totdeauna această anomalie. Eată însă, că în ziua de 24 Noemvrie a. c. episcopii români uniți se întrunesc la braț cu cei romano-catolici în conferință la București, sub conducerea nunțului papal.

Fără îndoială, locul lor astăzi mai ales nu este acolo, ci spre mitropolia din București, reparând păcatul călcării jurământului ce-l depusesese Atanasie în fața altarului ei. Nu înțeleg episcopii uniți ce impresie detestabilă lasă asupra neamului românesc cauza comună pe care o fac P. Sf. Lor cu străinii? Ori vreau să dea mereu dovezi, că biserica unită este și rămâne un corp străin introdus în organismul neamului românesc? Noi vom continua a ne ruga bunului Dumnezeu să i întoarcă de pe acest drum greșit.

Milioane

pentru scopuri filantropice și culturale în Ardeal

Cum se repartizează excedentele direcțiunii aprovizionării din Transilvania.

Consiliul de miniștri a hotărât să se repartizeze în felul următor excedentele direcțiunii aprovizionării din Transilvania și a fostului resort al alimentării:

1. Pentru câte un cămin al ucenicilor industriși și comercianți la Arad, Sibiu, Lugoj, Alba-Iulia, câte 300,000 lei, iar pentru cel din Oradea-Mare 200,000 lei.
2. Pentru zidirea unei noi biserici gr.-or. și gr.-cat. în Cluj, câte un milion de lei.
3. Pentru un monument al unirii la Alba-Iulia 500,000 lei.
4. Pentru Asociațiunea din Sibiu ca să răspândească cărți folositoare în popor 500,000 Lei.
5. Pentru Orfelinatul român din Sibiu 800,000 lei.
6. Pentru Orfelinatul rom. din Blaj 880,000.
7. Pentru liceul român din Brad 300,000.
8. Pentru școlile de agricultură din Ardeal 300,000 Lei.
9. Pentru înființarea unei școli industriale în Câmpeni (Munții Apuseni) un milion.
10. Pentru un Internat al Politehnicei din Timișoara 500,000 Lei.
11. Pentru creșterea colecțiilor Universității din Cluj 150,000 Lei.
12. La dispoziția directorului general al Instrucțiunii din Cluj pentru:
  - a) Căminurile studențești pe lângă liceele din Transilvania 700,000 Lei.

Ce ne spune această poruncă dumnezeiască? Faceți altora numai ceea ce doriți ca și ei să vă facă vouă! Doriți milă? — Fiți și voi milostivi. Doriți ajutor? — Ajutorati și voi pe cei slabi! Vreți să vă aibă de bine lumea? Aveți-o de bine voi mai întâi!

Este în firea lucrurilor, că cu ce monedă plătești, cu aceea să și se răsplătească și ție. Bunăvoința și ajutorul între oameni naște bunăvoință.

Când zice Domnul Isus Hristos: Precum voiți să vă facă vouă oamenii, să le faceți și voi lor asemenea, — vrea să întoarcă privirile creștinilor spre eul lor propriu; vrea să i constrângă a se examina pe sine înainte de a păși la fapte. Și de ce aceasta? Spre a ne sili, ca noi înșine să fim dascăli noștri. Căci este înțeles de sine, că om pornit spre vărsare de sânge nu poate exista, dacă cel ce se poartă cu gândul acesta își face socoteala cu sine: cât de tare m'ar durea pe mine, făcându-mă altul fără mâni picioare, ori fără ochi. Unde este acel om, care poate trece fără milă pe lângă cel ce suferă, când își aduce aminte de durerile — peste care și el a trecut — ale foamei, setei, și boalelor?

Precum vedeți, zisa: faceți și voi oamenilor, cum doriți să vă facă vouă alții, — este un leac foarte potrivit la vindecarea stărilor bolnave ale societății noastre.

b) Pentru procurarea de mașini pentru școlile industriale din Ardeal 400,000 Lei.

c) Pentru Reuniunile Măseriașilor Români din Ardeal 400,000 Lei.

d) Pentru Muzeul Etnografic din Cluj 600,000 lei.

e) Pentru scopurile filantropice și culturale ale minorităților 700,000 lei.

f) Pentru Casa Națională din Cluj 50,000.

g) Pentru Căminul Studenților Universitari din Cluj 150,000 lei.

h) Pentru Căminul Studentelor din Cluj 100,000 lei.

i) Pentru Căminul Studenților din București 160 000 lei.

j) Pentru Căminul Studențesc din Slatina 100,000 lei.

l) Pentru Internatul Principele Carol din Dej 100,000 lei.

m) Pentru Internatul școlii civile din Abrud 75,000 lei. Pentru masa studenților din Brașov, Blaj, Sibiu câte 150,000 lei. Pentru căminul dela liceul din Petroșani 100,000 lei.

13. Pentru orfanii de război regiunea Cluj 300,000 lei.

14. Pentru invalizii de război 100,000 lei.

15. Pentru Căminul surdo-muților și cel al orbilor câte 100,000 lei.

16. Pentru Căminul surorilor de ocrotire 50,000 lei.

17. Pentru Casa Națională din Sibiu 100,000.

18. Pentru Casina rom. din Cluj 50 000 lei.

19. Pentru monumentul lui Avram Iancu la Cluj 200,000 lei.

20. Pentru monumentul Unirii la Arad 10,000 lei.

21. Pentru aranjarea Bibliotecii Centrale din Blaj 30,000 lei.

22. La fondul pentru înființarea unui Cămin al ziaristilor din Ardeal 200,000 lei.

23. La dispoziția ministerului Cultelor și Artelor.

a) Pentru ajutorarea bisericilor din Ardeal 600,000 lei.

b) Pentru încurajarea artelor din Transilvania (turnee de teatru, muzee, biblioteci populare, burse artistice) 400,000 lei.

c) Pentru nevoile extra-bugetare ale Operei din Cluj și pentru încurajarea mișcării muzicale din Transilvania 400 000 lei.

d) Pentru biserica ortodoxă din Târgul-Mureșului 300,000 lei.

e) Pentru Mărăști și Mărășești câte două milioane 500,000 lei.

Un sinod ecumenic la București

Sâmbătă, 12 Noemvrie a. c. dl profesor Dr. Dragomir Demetrescu a făcut la sfântul nostru Sinod o expunere cu dare de seamă amănunțită asupra misiunii, cu care a fost însărcinat și demersurile, pe care le-a făcut pe lângă bisericile ortodoxe, pe care le-a vizitat în ultimul timp în vederea convocării unui sinod ecumenic.

Se știe că agitându-se tot mai mult necesitatea unui sinod ecumenic, dl ministru al cul-

telor a sesizat Sf. Sinod asupra unei persoane, care să pregătească terenul pe lângă bisericile ortodoxe, pentru ținerea acestui Sinod.

Sf. Sinod al țării românești a desemnat pentru aceasta pe dl profesor Dr. Dragomir Demetrescu, care având la dispoziție speșele de călătorie din partea ministerului a vizitat toate bisericile ortodoxe din peninsula balcanică.

Domnia Sa a vizitat în ziua de 3/16 Iulie a. c. biserica patriarhiei ecumenice, unde a stat de vorbă atât cu Prea Sfințiii membri patriarhali cât și cu locțiitorul de Patriarh, I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae al Cesareei Capadociei. Cu toții în anume ședință a sinodului patriarhal s'au rostit pentru ținerea acestei adunări generale, socotind-o ca bine-venită și binefăcătoare pentru ortodoxie și au felicitat biserica română pentru inițiativa luată.

În ziua de 14/27 Iulie dsa a fost la Atena, unde în ședința plenară a sinodului sub președenția I. P. S. Sa Mitropolit Teoclit prezen fiind și reprezentantul regelui, s'a discutat această chestiune în toate laturile și amănunțele ei. Întreg sinodul a fost de perfect acord și a salutat cu entuziasm inițiativa luată de biserica română.

Acelaș succes l-a avut dl Dragomir Demetrescu și pe lângă bisericile sârbă și bulgară, cărora li-a făcut cunoscut inițiativa luată de biserica română pentru convocarea sus numitului sinod, care va fi chemat să rezolve o mulțime de chestiuni ivite în decursul veacurilor în sânul bisericii ortodoxe dela ultimul sinod ecumenic din Nicea la anul 787.

Patriarhia ecumenică motivată de mijlocirea formală a Înalt Prea Sfințitului nostru Mitropolit Primat Dr. Miron Cristea făcută în numele Sf. sinod al bisericii autocefale române cu avizul guvernului și cu încuviințarea M. S. Regelui, va invita toate bisericile cerându-le lista tuturor chestiunilor, care se agită, spre a le comunica tuturor bisericilor și a fi mai dinainte studiate în prealabil într'un congres al teologilor bisericii ortodoxe, care vor fi și referenți asupra lor la Sf. Sinod, rămânând ca ierarhia superioară să hotărască.

În adevăr sânt o mulțime de chestiuni, care-și cer rezolvirea și care dacă n'ar fi studiate mai dinainte ar face ca sinodul să continue prea mult.

Credem a ști că între chestiunile care se vor discuta, în afară de marea chestiune despre credință vor fi și chestiunile ridicate de I. P. S. Sa Mitropolit Primat:

1. Înlocuirea calendarului Iulian cu altul mai nou;
2. Revizuirea unor momente rituale ținându-se seamă de dispozițiunile sufletesti ale creștinilor;
3. Examinarea din nou a posturilor în legătură cu igiena organismului;
4. Recăsătorirea preoților văduvi;
5. Organizarea în comun de cătră toate bisericile ortodoxe a unor instituțiuni de propagandă creștină ortodoxă.

Toate acestea și alte chestiuni nu pot fi rezolvate de fiecare biserică particulară în parte, fără a nu se știrbi unitatea credinței ortodoxe, și este deci interesul superior care cere a fi desbătute într'un imediat sinod ecumenic.

Cei ce din poftă de câștig mereu urcă prețurile pe toate piețele, își fac socoteala cu sărăcia ce o aduc asupra publicului speculat?

Mitarnicii se cugetă oare că opera lor nimiceste pe cei ce le-au căzut în ghiare? Ne dăm bine seamă oare, de durerile ce le cauzăm izgonind dela noi pe cei ce se îndreaptă cu cereri de ajutor? — Întrebările se pot spori fără număr. Concluzia rămâne: Goana după câștiguri materiale aduce toate relele și nefericirile, de care suferă țara noastră astăzi.

Din îndemnul acesta nu avem negoț cinstit, și deci scumpirea traiului crește ca pacoste mare pe noi; îndemnul acesta duce la fraude pe cei ce au în mână bani publici păgubind țara; îndemnul câștigului cât se poate de mare dictează lucrătorilor nu numai a-și urca la nesfârșit prețurile muncii, dar a se depărta dela munca din fabrici, întreprinderi ș. a., când cea mai mare lipsă o are țara de brațele lor. Câte procese și trageri pe sfoară nu au loc tot din acest îndemnul! Sântem cu toții martori vii ai răsturnătorilor. Duhul creștin parcă de tot s'a stâns și un fel de luptă înfundată decurge între om și om...

Se poate să dănuiască mult aceste stări? — Nimicirea în acest caz este sigură!

E, prin urmare, sosit timpul să strigăm: Destul! Nici un pas mai departe pe clinul apu-

cat, căci cădem, ne nimicim. Și e păcat a n. afla mormântul într'o Românie mare și bogată. De aceea cu Hristos strig la urechea tuturor' bine și îndesat, ca și cei ce au auz greu să înțeleagă: Precum voiți să vă facă vouă oamenii, și voi să le faceți lor asemenea! Nu luați ce este al altuia, și altul va cinsti ce e al vostru! Nu faceți nimănu rău, ca și voi să fiți scutiți de făcătorii de rele! Fiți îngăduitori și iubitori de aproape ca și aproapele vostru să se poarte față de voi cu bunăvoință! Și mai presus de toate: Jertfiți-vă unii pentru alții, din curată iubire de frate, căci în iubirea aceasta se implinește creștinismul!

«Darul Domnului nostru Isus Hristos și dragostea lui Dumnezeu Tatăl să fie cu voi cu toți!» Amin.
Prot. Vasile Gan.

A apărut

Calendarul arhidiecezan
pe anul 1922

Di Dragomir Demetrescu a pus la cale și înființarea unei reviste a tuturor bisericilor ortodoxe editată la București, în care vor scrie teologii și ierarhii tuturor bisericilor, precum și o sinodie bisericească, care să slujească în limba română la Constantinopol, Atena și în toate centrele bisericilor patriarhale.

Din toate cele anunțate nu va scăpa nici mână importanța momentului. Parcă reținem timpurile de slavă ale creștinismului, când sufletul predomina trupul, când problemele spirituale aveau precăderea problemelor de ordin material.

Timpuri romantice, timpuri de visări reînnoitoare-se vor? Noi în biserica ortodoxă avem șapte sinoade ecumenice. Aceste sinoade se convocau ori de câte ori nevoile cereau prin înțelegerea prealabilă a episcopilor, a tuturor episcopilor, căci trebuia ca toată biserica să fie reprezentată. Patriarhii toți luau parte la asemenea sinoade fie personal, fie prin delegați.

Convocarea lor se făcea de către împărat în înțelegere cu Patriarhul, indicându-se totdeauna locul și timpul, când erau să se ție, cum și persoana care avea să prezideze. Tot ce privește binele general al bisericii se discută în asemenea sinoade, și deciziunile luate devin normative, au putere de lege pentru biserica universală.

Pornit din inițiativa bisericii române, cu un congres prealabil al teologilor la București și având loc în România, al VIII-lea Sinod ecumenic va ridica gloria țării noastre și o va pune printre înaintemergătoarele culturii umane.

V. G. Ispir.

Tară săracă

În urma prăbușirii monarhiei, Austriei nu i-au rămas decât regiuni muntoase, teritorii cu admirabile poziții, cu stațiuni climaterice și balneare, care din punct de vedere a frumuseților naturale sânt incomparabile, dar care în urma desimeii locuitorilor și a terenului mic cultivabil, nu pot produce nici a treia parte din cerealele necesare locuitorilor.

Fostele sale regiuni productive fac parte din țările nou formate și mărite de pe urma prăbușirii monarhiei.

Viena și Austria actuală înainte de război se alimenta din Moravia, Galiția și Ungaria.

Cartofii și-i aducea cu deosebire din Moravia și Galiția, grâul, carnea și laptele din Ungaria. Tot din Ungaria aducea și unele materii prime pentru fabricile din Viena, ca lână, piei și altele.

Din toate acestea azi nu mai are nimic. Totul trebuie să împoarte din afară.

Dacă ne gândim, că din 6 milioane de locuitori, două milioane se află în Viena, ne putem da seamă de greutatea cu alimentarea unei capitale atât de mari în raport cu sărăcia soluului din provinciile care formează azi Austria.

Astfel este explicabil halul economic în care se sbate Austria din cauza deprețierii coroanei austriace.

Ca să ne facem idee despre deprețierea coroanei, amintim că un conducător de tramvai primește leaflă lunară 40.000 coroane, din care nu-și poate procura alimente nici pentru jumătate lună. În Austria se află de prezent 108 miliarde coroane de hârtie în circulație. Alimentele și mărfurile se scumpesc pe zi ce merge.

Un călător, sosit din Viena acum câteva zile, ni-a istorisit despre enorma scumpete de acolo.

Eată câteva prețuri: O pălărie tare 15—20.000 coroane; o pălărie moale de la 5—10.000 coroane; un guler de cămașă 2.500 coroane, 1 păreche ciorapi 1500 cor., o garnitură pentru dame 12—15.000 cor.; un șal 8000 cor., o duzină de batiste 6000 cor.; umbrelă 12—20.000 cor., un geamantan 20—40.000 cor.; pastă de dinți 6000 coroane; o haină simplă de damă 140—160.000 cor.

Pocăiții

Sectele rătăcite americane, prin propaganda unor români reînnoși de acolo, — scrie un ziar din capitală, — și-au revărsat acum mai mult ca ori și când, veninul, asupra mândrelor ținuturi anexate ale României Mari. Așa

în vremea din urmă dintre aceste secte (de nazareni, anabapțiști, adventiști, sâmbotiști, pocăiți) mai ales pocăiții cercă din răsuțeri a prinde teren. Acum se răspândesc în ținuturi, unde nici din veste nu i-au cunoscut. Astfel în comunele din jurul Gataiei (plasa Deta) de vre-o doi ani țin în febre populația română. Vre-o doi emigrați reînnoși din America au inundat comunele cu cărți și foi de propagandă, așa în cât comunele din jurul Gataiei, (centrul Banatului) sânt tot mai dese cazurile de rupere a credincioșilor dela biserica strămoșească română, și de alipirea la ceata pocăiților. Propogandiștii, având rudeni prin comunele vecine, atrag și câștigă noi apostoli. În comuna Clopodia s'a pocăit de curând fratele unui american, așezat în Ferendia. Acesta în curând și a câștigat ortac în apostolie pe un individ, care pentru furt de cai de peste graniță, e la parchet. Și astfel de apostoli neche-mați întră fără veste în casele creștinilor noștri, încep a le ceti și a le spune lucruri nouă proprii sectarilor, colindă pe rând casele creștinilor, și dacă nu au îndată succes, vin din nou în casa omului, ca să l scoată din minți, să l rupă de către biserica, și să aducă vrajbă în familie.

În unele comune sânt numai începuturi de propagandă, în altele sânt numeroși adicți, făcând adunări publice, și nebotezându-se.

Preoții să fie la înălțimea vremilor!

Pentru zidirea bisericii ort. române din Brețcu

Apel către prietenii și binevoitorii bisericii ort. rom. din Brețcu, județul Treiscaune

Fraților! Biserica noastră din Brețcu era odinioară cea mai pompoasă și mai bogată din întreg județul Treiscaune. Era fala și mândria noastră națională. Și tot ea era ghimpele nesuferit din ochiul străin de legea și de neamul nostru. Războiul mondial a dat ocazie dușmanilor noștri seculari să ne batjocorească și jăfuiască biserica, școala și casa parohială, de tot ce au avut mai bun și scump! Ni-au răpit tot ce au vrut! Ni-au ridicat și luat casa de bani cu documente, parale, cambii, obligațiuni, etc. Ne-au târât la temnițe și internare, iar pe alții ne-au alungat în pribegie!

Repararea bisericii, adaptarea ei cu cele necesare era urgentă și imperativă și tot așa și a școlii și casei parohiale. În jumătăți cum eram, săraci, și goi, ne-am jertfit am mai avut. Am făcut o colectă de peste 24 mii lei. Am reparat în parte Sionul nostru românesc, școala și casa parohială. Dar ca să le reînviem, avem trebuință de o sumă considerabilă, de 252,869 lei. Această sumă întrece puterile noastre. De aceea P. V. Consistor Arh. diecezan sub Nr. 5018/921 Ep. ne-a încuviințat «colectă în țară prin lansare de apeluri».

Cătră Voi, frați iubiți, ne întorcem inimile noastre îndurerate! Cătră Voi, cei ce ne cunoașteți și știți suferințele noastre milenare din acest colț de țară, cătră Voi cei favorizați de soartă, cătră Voi cari știți necazurile noastre și simțiți ca noi, cătră Voi prietenii și binevoitorii noștri, — apelăm cu încredere rugându-Vă să Vă dați obolul pentru refacerea bisericii noastre, tuturor scumpă și sfântă! Și pentru apartamentele ei!

Aduceți-Vă aminte de Sf. Cruce, care ați făcut-o, când ați părăsit casa părintească și V-ați despărțit de biserica părinților, moșilor și strămoșilor Voștri! Ea V-a ajutat, ajutați-o și Voi pe ea, ca și D-zeu să Vă ajute până la sfârșit!

Faceți-Vă rugăm, colectă între prietenii și cunoștii D voastră! Baniile colectați li veți depune la o bancă, care voiți, până ne vom apuca de lucru, iar coalele de colectă veți avea bunăvoință a le restitui oficiului parohial pentru a fi pomeniți la biserica și a Vă publica numele și pe cale ziaristică.

Numele celor cu sume mai mari le vom înscrie în cartea ctitorilor spre a fi veșnic pomeniți la serviciile divine și pentru a le conferi titlul de «cetățean și creștin de onoare al bisericii noastre din Brețcu».

Brețcu, 26 Octomvrie (8 Nov.) 1921.

Gh. Hamzea, paroh, preș. com. par., Ghiță Gociman, episcop I. Vasile Fenechi, episcop II, Ghiță Spănu, cassier.

Contribuirile sânt a se trimite d-lui Ghiță Spănu, cassier, Brețcu, (jud. Treiscaune).

Știrile zilei

Investitura Prea Sfinției Sale Episcopului Vadului, Feleacului și Clujului Nicolae Ivan s'a făcut cu solemnitatea obișnuită în palatul regal din București din partea Miestății Sale Regelui Ferdinand I, în 8 Decemvrie a. c. la ora 12 a. m.

Omagiu lui Nicolae Iorga. Dl N. Iorga a împlinit în 18 Iunie 1921 vârsta de 50 de ani. Zua aceasta a dat prilej stimătorilor săi să alcătuească o publicațiune, în care să fie sărbătorită munca uriașă, folositoare și cinstită a profesorului și istoricului nostru. Cartea omagială conține lucrări semnate de dnii: Sextil Pușcariu, G. Bogdan-Duică, I. Agârbiceanu, Al. Lăpădatu, Volbură Poiană, N. Drăganu, Marin Ștefănescu, N. Bănescu, D. Munteanu-Râmnic ș. a.

Licențiat în teologie. Ni se scrie din București, că diaconul Dr. Gheorghe Coșca, doctor în drept, sub-director general în Ministerul cultelor, în ziua de 23 Noemvrie a. c. a obținut diploma de licență la facultatea teologică din București. Felicitările noastre!

Opoziția în parlament. La lucrările corpurilor legiuitoare române participă din opoziție: Reprezentantii partidului țărănesc din vechiul regat, din Ardeal și cei din Basarabia desfăcuți de dl Inuleț; social democrații, conduși de dl Grigorovici, partidul german și partidul evreesc bucovinean. La senat au luat parte și doi reprezentanți ai partidului național ardelean.

Concurs. Ministerul cultelor și artelor publică un concurs pentru ridicarea monumentului unirii la Alba-Iulia: Machetele se vor prezinta cel mai târziu până la 15 Ianuar 1922 în rotonda Ateneului Român. Dimensiunile proiectelor sânt lăsate la aperețierea concurenților. Juriul însărcinat cu examinarea și clasarea lucrărilor se va întruni în ziua de 18 Ianuar 1922. Lucrarea clasată întâia va fi executată. Fondul destinat pentru acest monument este de 500.000 lei.

Profesorul Clark în Ardeal. Cunoscutul conferențiar american, dl Clark, profesor univ. din New-York, însoțit de dl profesor Vasile Stoica, a vizitat câteva centre din Ardeal pentru a-și continua studiile începute în anul 1919, luând contact în deosebi cu reprezentanții minorităților etnice dela noi. Dl Clark a avut convorbiri cu reprezentanții românilor, sașilor și ungarilor ardeleni. Savantul american părăsește Ardealul deplin informat despre situația minorităților dela noi, cari prin agenții lor din străinătate caută să prezinte poporul românesc în nefavorabile colori în fața opiniei publice din America. — La Sibiu în ziua de 2 Decemvrie a fost oaspele I. P. S. Sale mitropolitul nostru.

Distincții. Prin înalt decret regal a fost conferit ordinul Steaua României în gradul de ofițer următorilor dnii: Dr. Clement Barbul, prefect al jud. Solnoc-Dobâca, Dr. Nicolae Șerban, prefect al jud. Sălăgiu; locot. colonel V. Neamțu, prefect al jud. Trei-Scaune; Dr. I. Pop, primarul orașului Cluj și Dr. I. Poruțiu, fost prefect al jud. Cluj; ear dlui Dr. G. Băulescu, inspector general administrativ în Ardeal, ordinul «Coroana României» în gradul de Comandor.

Aniversare. Vineri s'a serbat în București a 49 a aniversare dela fondarea Seminarului Nifon, fiindde față episcopii, profesorii și elevii seminarului. Cu ocazia serbării s'a hotărât să se elaboreze un anuar, în care să se cuprindă activitatea absolvenților acestei școale și operele de seamă săvârșite prin sprijinul așezămintelor Nifon Mitropolitul.

Biserică pentru toată religio. Se clădește acum pe țărmul lacului Michigan, aproape de orașul Chicago, o biserică, despre care se spune că are să întrunească pe credincioșii tuturor religiilor din lume, și adică pe aderenții lui Budha, Krișna, Zoroastru, Moise, Isus, Mohamed ș. a. Marea clădire, care va înfățișa idee cu totul nouă în arhitectură, poartă simbolurile deosebitelor religii: Crucea grecească, crucea romană, semiluna, treiunghiul iudaic ș. a. Constructorul acestui templu este L. Bourgeois. Cheltuelile fac peste un milion de dolari.

Turburările din Viana. În 3 l. c. s'au întâmplat în capitala austriacă, din cauza scumpirii traiului, mari demonstrații, care însă au fost potolite în aceeași zi până la ora 6 seara. S'au devastat câteva hoteluri, restaurante și prăvălii. S'au făcut peste trei sute de arestări; au fost răniți câțiva poliști și cetățeni. Vandalismele s'au săvârșit de comuniști, fără participarea muncitorilor organizați.

Liga chiriașilor în Sibiu. Duminică în 11 l. c. la ora 11 a. m. se va ține în sala *Urania* o adunare a chiriașilor din Sibiu în scop de a înființa o ligă pentru apărarea intereselor lor, fără deosebire de naționalitate.

Trecere la «sfânta unire». Cetim în «Unirea» din Blaj, că «preotul neunit din eparhia Aradului Romul Rațiu, absolvent acum 21 de ani al liceului din Blaj, care de pe atunci a rămas atras de frumusețea ritului nostru, cum numai în Blaj se poate vedea, a primit apoi în sf. fletul său, picătura de picătură și adevărul credinții Blajului, trecând la biserica noastră. După profesiunea solemnă a credinții romane, pâr. Rațiu a fost primit în clerul eparhiei greco-catolice a Orăzii mari». — Ar fi să ne întristeze lăpădarea preotului Romul Rațiu, dar consultând dosarele din arhiva seminarială și din ceea ce Consistorului dela Arad, ne bucurăm de selecționarea clerului nostru și felicităm Blajul pentru valoroasa achiziție. O întrebare, totuși, punem confrăților dela Blaj și celor dela episcopia unită a Orăzii: Ce a primit noul papist «picătură de picătură»? Doar picături de — sănătate!

Tiparul în Rusia. Ziarul oficial rusesc, *Izvestia*, a introdus sistemul anunțurilor particulare, taxând șirul cu cinci mii de ruble.

Bancnote false. Se atrage atenția publicului să examineze cu luare aminte bancnotele de 500 lei, căci circula eiași hârtii false. Bancnotele false au hârtia mai groasă de cât a celor veritabile; sânt litografiate cu culoare mai deschisă ca celelalte, ear seriile nu corespund una cu alta.

Reorganizare. La directoratul general al construcției, mutat cu ziua de 1 Decembrie a. c. dela Cluj la București, se lucrează la reorganizarea direcțiilor regionale din Sibiu, Cluj, Timișoara și Oradea-Mare.

Zahărul mai ieftin? Recolta sfeclei din anul acesta este dintre cele mai bogate. După socoteala celor chemați, zahărul din noua producție s'ar putea vinde cu 8—10 lei chilogramul.

In amintirea lui Iancu

Puțini eroi ai noștri au avut soarte atât de tristă, ca Avram Iancu.

Inteligent, frumos, cu maniere alese, cu avere frumoasă și, ca avocat, cu cunoștințe și legături întinse, el ar fi fost chemat să ajungă departe în viață și societate, — un «crai al munților», a cărui bogăție și fericire să o fi învidiat toți, dacă nu renunța el cu totul la binele și fericirea sa personală și nu se sacrifică pentru binele neamului. Sânt cunoscute cuvintele rostite de marele erou, când l-a întrebat colonelul baron Heydte, șeful cancelariei guvernului ardelean, ce dorință ar avea pentru persoana sa? Întrebare la care Iancu a răspuns: «Pentru persoana mea nu doresc absolut nimic. M'am luptat pentru tron și pentru neamul românesc, nu pentru favoruri personale».

Și totuși, un astfel de idealist a fost maltratată în chip infam. El, salvatorul tronului habsburgic împotriva răsculaților unguri, el, care a fost înmăiat cu distincții și ranguri, el a fost prins și aruncat în temnița din Alba-Iulia, în temniță, unde au robit mai înainte Horia, Cloșca și Crișan și Catarina Varga. Într-o după amiază, când robii aveau voie să se plimbe și să se desfășoare în aerul și lumina lui Dumnezeu, ce-i trăzni prin cap supraveghetorul temniței, neamțului Hohn? Să scurteze lui Iancu și celorlalți robi, timpul de plimbare, ca să aibă el cu atât mai mult timp de petrecere. Iancu s'a împotrivit. Urmarea a fost, că Hohn a pus să-l ferece în lanțuri și, astfel legat, la pământ peste față.

Iancu pierzându-și orice credință în dreptatea, cinstea și omenia nemțească, ieșind din temniță și-a pierdut mințile și umbra, cuprins de o melancolie, din sat în sat. Fierul era tovarășul lui nedespărțit: lui îi împărțea toată

jalea sa și a neamului. Se spune că în clipele senine zicea către prietenii cari îl întrebau despre întâmplările din 1848: «Eu nu sânt Iancu. Eu sânt numai umbra lui Iancu. Iancu e mort!»

Și nici după moarte n'a avut soarte mai bună. Ziarele, revistele și cărțile străine nu l mai scoateau din «canalie», «din necurat», «șef de bandă de tâlhari» etc. Când românii au început să colecteze bani, să i ridice monument la mormânt, guvernul unguresc a oprit orice colectă. Ear când, cu toate acestea, studenți universitari români dela Cluj au îndrăznit să pună pe mormântul lui o coroană de flori, ei au trebuit să plece peste munți, în țara românească, fiindcă aici, la ei acasă, nu mai aveau loc în nici o școală.

Acum e timpul să se repare această nedreptate a celui mai nedreptățit dintre marii noștri oameni.

«Asociațiunea» din Sibiu vrea să ridice din venitele loteriei sale, între altele, o statuie, demnă de marele erou, în creerii munților apuseni (Abrud). De aceea e dator tot românul și omul adevărat să cumpere bilete dela această loterie, cu menire așa de nobilă.

Ad Nr. pp. 562—1921

(208) 2—3

Concurs repetit

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa a II-a **Manăsturul unguresc**, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele statorite în coala B pentru întregirea venitelor dela stat.

Reflecții au a-și așterne în termenul sus indicat suplicile înzestrate cu documentele necesare, subsemnatului și, cu prealabila incuviințare a acestuia, a se prezenta la sf. biserică în vreo Duminică sau sărbătoare, ca să funcționeze și să predice.

Oficiul protopresbiterial ortodox român în înțelegere cu comitetul parohial.

Cluj, la 10/23 Noembrie 1921.

T. Roșescu,
protopresbiter.

Nr. 789/1921

206 3—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor de învățători la școala noastră confesională din **Zărnești**, devenite vacante prin trecerea învățătorilor la stat, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

1. Un post de învățător cu salariu dela biserică 900 lei și rețut de cvartir, restul dela stat.

2. Salariu dela biserică 1000 Lei, și rețut de cvartir restul întregire dela stat.

3. Salariu dela biserică 700 Lei și rețut de cvartir, restul întregire dela stat.

4. Salariu dela biserică 600 Lei și rețut de cvartir, restul întregire dela stat.

5. Salariu dela biserică 200 Lei și rețut de cvartir, restul întregire dela stat.

6. Salariu dela biserică 200 Lei și rețut de cvartir, restul întregire dela stat.

Învățătorii aleși, pe lângă îndatoririle prescrise de normele în vigoare, sânt datori să instrueze și în școala de repetiție, și în Dumineci și sărbători să conducă copiii la biserică și să cânte cu ei în cor la sf. liturghie.

Concurenții au să-și înainteze cererile instruite, conform normelor în vigoare, în termenul arătat subsemnatului oficiu protopresbiterial, și înainte de alegere a se prezenta poporului în biserică spre a-și arăta deatritatea în cântări.

Zărnești, 2/15 Noembrie 1921.

Oficiul protopresbiterial gr. or. român al tractului Bran în înțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Hamsea
protopop

Proprietatea imobilă din Sibiu, strada Șerpilor 2a (Schlangengasse 2a) se vinde la

Licitație

Sâmbătă în 17 Decembrie 1921 ora 10 a. m. la Sedria orfanală a orașului Sibiu. Condițiile se pot afla tot acolo în fiecare zi de lucru între orele 8 și 12 a. m.

Sedria orfanală

(210) 2—3

a orașului municipal Sibiu

Nr. 9649

(209) 2—3

Concurs

În scopul conferirii de stipendii și ajutoare pe anul 1922 din fundațiunea «**Andronic**»:

I. Pentru învățăceii de orice meserie.
II. Pentru sodalii, deveniți atari în decursul anului 1921.

III. Pentru sodalii, cari au lucrat fără întrerupere 6 ani meseria lor și au dat dovezi despre dexteritatea de a putea deveni măestri, — prin aceasta se escrie concurs pe lângă următoarele condițiuni:

Toți petenții la ajutoare și stipendii să producă:

1. Extras din matricula botezaților;
2. Atestat dela comună, despre averea proprie ori a părinților;
3. Atestat familiar despre familia părinților concurentului ori, fiind el căsătorit, despre familia sa, având a se indica în acest atestat: câți prunci minoreni sânt în familie, câți cercetează școala și câți mai sânt la meserii.

Îndreptățiți a petiona sânt numai români ortodocși născuți în arhidieceza Transilvaniei și dieceza Clujului.

În special au să dovedească:

I. Învățăceii

- a) că au implinit anul al 12-lea al etății;
- b) că au cercetat școala poporală ori altă școală superioară;
- c) că au încheiat contractul cu măestrul și că contractul este înregistrat la autoritatea industrială (pretură ori magistrat);
- d) adevărul dela măestrul despre sporul ce-l arată în meserie, despre diligența și purtarea morală; vidimată de catihetul sau parohul local.

Contractul trebuie aclus la cerere în original, sau în copie autentică.

II. Sodalii

a) că au terminat anii de învățacel, ceace vor dovedi prin atestatul autorității industriale (art. de lege XXVII din 1884 §. 67),

b) că au purtare bună și fac spor mulțumitor, ceace vor dovedi ori cu carte de lucru, ori cu adevărul dela măestrul;

c) ceice vor dovedi, că sânt membri ai vreunei reuniuni de meseriași și că cunosc mai multe limbi, vor fi preferați.

III. Sodalii cari sânt în condițiuni de a deveni măestri

a) să aibă certificat dela măestrul;

b) să fi lucrat cel puțin 6 ani fără întrerupere în calitate de calfă, ceace vor dovedi cu cartea de lucru, eventual cu adevărul dela măestrii la cari au lucrat;

c) în cerere să arete anume locul unde voiesc să se așeze ca măestri, ce fel de mijloace mai are pentru a începe meseria pe socoteala lor

d) să dovedească cu atestat dela oficiul parohial că cercetează biserică și e creștin bun și moral.

Dela toți concurenții se cere, ca cererile să fie scrise și subscrise cu mâna proprie, adresate Consistorului arhidiecezan ort. rom. din Sibiu și să le înainteze cel mult până la 31 Decembrie 1921 st. v.

Cererile neinstruite în regulă și cele intrate după termen nu se vor lua în considerare.

Sibiu, la 20 Noembrie 1921.

Consistorul arhidiecezan.